

πρόσωπα/πολιτισμός 04

► Διαλέγετε ως ήρωα έναν Λούζερ, έναν άνθρωπο που όλα του πάνε στραβά. Μάλλον ασυνήθιστη επιλογή. Γιατί διαλέξατε αυτόν τον ήρωα;

Είναι αυτή η κάπως μίζερη νοοτροπία των Ελλήνων που ήθελα να αποτινάξω από πάνω μου, γράφοντας. Ρωτάς κάποιον «Πώς είσαι;» και σου απαντά «Ας τα λέμε καλά» ή «Κάθε πέρσι και καλύτερα» κ.λπ., κάτι που δεν συναντάς σε άλλους πολιτισμούς. Είναι όμως και το άλλο. Θέμα οπτικής που λένε. Ο ήρωας μου, ο Μανούσος, εστιάζει στο αρνητικό. Ίσως για αυτό να μην δρα. Είναι έρμαιο των άλλων και για αυτό του πάνε όλα στραβά, διότι είναι ανίκανος να επιλέξει προς τα πού θα κινηθεί στη ζωή του και να πάρει αποφάσεις. Νιώθω πως έτσι μας μεγάλωσαν κι ίσως έτσι μεγαλώνουμε κι εμείς τα παιδιά. Με ηττοπάθεια. Και με φόβο. Μη το ένα, μη το άλλο, δε θα τα καταφέρεις, θα φας τα μούτρα σου, δεν είσαι εσύ για αυτά! Πόσοι γονείς λένε, ονειρέψου, προχώρα, δοκίμασε, κάνε ότι θέλεις, εγώ μαζί σου!... Μπορεί να έχει να κάνει και με το ότι είμαστε οι μέτριοι απόγονοι ενός σπουδαίου πολιτισμού. Άνιση σύγκριση αλλά αν την κάνεις βγαίνεις λούζερ. Έπειτα οι αποτυχημένοι άνθρωποι είναι πιο ενδιαφέροντες. Πήξαμε στους επιτυχημένους.

► Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να μπειτε στην ψυχολογία ενός τέτοιου ήρωα;

Από σελίδα σε σελίδα μπήκα, ίσως και χωρίς να το καταλάβω. Για μένα είναι σημαντική η αφετηρία. Αν δω καθαρά τον ήρωα μου τη στιγμή της σύλληψης του, τότε ανοίγουν οι πόρτες και μπορώ με ευκολία να «μπω» στην ψυχολογία του. Όμως ο Μανούσος δεν είναι πρόσωπο ανοίκειο. Έχω συναντήσει ανθρώπους με τα χαρακτηριστικά του. Καταπιεσμένους, κακοποιημένους, μοιρολάτρες, φοβισμένους. Καθησυχασμένους στην ασφάλεια της μιζέριας. Το δύσκολο ήταν να τον βγάλω από την κατάστασή του, να τον αναγκάσω να αντιδράσει.

► Η εικόνα της Κρήτης που παρουσιάζετε απέχει πολύ από το φολκλόρ και την τουριστική ματιά. Υπήρξαν αρνητικές αντιδράσεις για το γεγονός ότι φωτίζετε τη «σκοτεινή πλευρά»;

Προς το παρόν όχι κι αν υπάρξουν σημαίνει πως όποιος διάβασε το βιβλίο το είδε επιφανειακά. Η Κρήτη είναι ένας τόπος που από αγάπη επέλεξα να τοποθετήσω την ιστορία μου και όχι για να κάνω κριτική. Το βιβλίο μιλά για κάθε μικρή κοινωνία που καταπιέζει το διαφορετικό, αλλά και για την Αθήνα, το βλέπουμε εξάλλου όταν ο ήρωας πάει φαντάρος. Οι καταστάσεις που βιώνει δε διαφέρουν από τόπο σε τόπο. ...Πάντως, κάποια από τα ομορφότερα λόγια για το βιβλίο μου, μέχρι τώρα, τα άκουσα από Κρητικούς και όχι κριτικούς! Στη Σητεία που έγινε η πρώτη παρουσίαση του βιβλίου, πριν λίγες μέρες, η εκδήλωση είχε πάρα πολύ μεγάλη επιτυχία.

► Ειρήνη Δερμιτζάκη. συγγραφέας

Γεννημένος Λούζερ

■ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΣΤΟΦΟΡΟ

«Οι αποτυχημένοι άνθρωποι είναι πιο ενδιαφέροντες. Πήξαμε στους επιτυχημένους»

Ο «Γεννημένος Λούζερ» της Ειρήνης Δερμιτζάκη που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Εύμαρος, αν και είναι ένα μυθιστόρημα που διαβάζεται απνευστί, δεν είναι ένα «εύκολο» βιβλίο. Ο ήρώας της –αντιήρωας για την ακρίβεια– προχωράει από αποτυχία σε αποτυχία. Όλα στη ζωή του πηγαίνουν στραβά από την ώρα που γεννιέται. Ξένος και απομονωμένος, θύμα καταπίεσης και οικογενειακής βίας, μόνιμο θύμα του καθενός. Δύσκολο να ταυτιστείς μαζί του, όπως συμβαίνει πολλές φορές σε άλλα μυθιστορήματα.

Με εξαιρετική γραφή και χειρουργική ακρίβεια η συγγραφέας καταφέρνει ωστόσο

► Τι υπάρχει στο βιβλίο από δικά σας προσωπικά θιώματα;

Η μπουγάδα απλωμένη σε ένα σύρμα από τον ευκάλυπτο μέχρι τη μουριά είναι για παράδειγμα από την αυλή του πατρικού μου. Το σπίτι της ηρωίδας είναι εμπνευσμένο από το σπίτι της θείας μου της Λαμπρινής. Το κυριότερο όμως, είναι το στοιχείο της

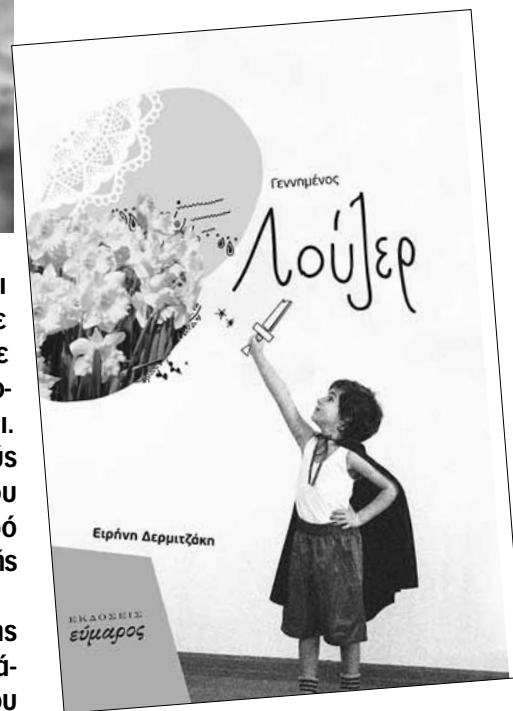
να μας κάνει να τον καταλάβουμε. Και μαζί του, ίσως, τον Λούζερ που κρύβουμε μέσα μας. Αλλά και να κατανοήσουμε ίσως βαθύτερα τι σημαίνει κοινωνική απομόνωση για το άτομο που την υφίσταται. Κι επίσης, μακριά από φολκλορισμούς και λατρεία του παραδοσιακού τρόπου ζωής, να αναγνωρίσουμε και το ζοφερό πρόσωπο της συχνά εξιδανικευμένης ζωής στην ελληνική επαρχία.

Ο τόπος είναι η Κρήτη, γενέτειρα της συγγραφέως κι όσα βλέπει και μοιράζεται μαζί μας δεν είναι με το βλέμμα του εξωτερικού παρατηρητή, όπως μπορείτε κι εσείς να διαπιστώσετε διαβάζοντας τη συνέντευξη που ακολουθεί.

αποξένωσης και της έλλειψης αποδοχής. Τη βίωσα σαν παιδί, αλλά κι ακόμα κάποιες φορές. Αυτή η αίσθηση είναι και ο λόγος που έγραψα αυτό το βιβλίο, είναι προσωπικό βίωμα κι ας μη συνέβη με τον τρόπο που τη βίωσε ο ήρωας μου. Όταν σε απομονώνουν, αποξενώνεσαι και από τον ίδιο σου τον εαυτό.

► Πώς μπήκατε στην περιπέτεια της γραφής; Η συμμετοχή σας στην «αφήγηση ζωής» σε ποιο βαθμό σας επηρέασε;

Σταδιακά. Αφού πειραματίστηκα με διάφορα είδη τεχνών κατάλαβα πως μάλλον το γράψιμο με εκφράζει περισσότερο. Όταν έκανα το μεταπτυχιακό μου στη δημιουργική γραφή στην Αγγλία, συνειδητοποίησα, ότι έγραφα συχνά, με στόχο να καταλάβω τον εαυτό μου και για να εκφράσω πράγματα τα οποία δε μπορούσα να πω μιλώντας. Ακόμα το κάνω. Όταν δυσκολεύομαι να μιλήσω ή να πάρω μια απόφαση, γράφω. Η συμμετοχή στο σεμινάριο «αφήγηση ζωής» της Κρυσταλίας Πατούλη ήρθε μετέπειτα και μου έδωσε τα εφόδια ώστε να μπορώ να αφουγκράζομαι, τι προσπαθεί να εκφράσει ο συγγραφικός μου εαυτός. Γράφοντας, ξεφεύγει η αλήθεια στο χαρτί, μια αλήθεια που ενδεχομένως να λογοκρίνουμε όταν μιλάμε. Η περιπέτεια συνεχίζεται και μέσα από τα γραπτά μου, και μέσα από τα σεμινάρια στα οποία διδάσκω. Τον Οκτώβρη ξεκινάμε έναν νέο κύκλο με σεμινάρια δημιουργικής γραφής στο Κολέγιο Ψυχικού, στο τμήμα των ενηλίκων. Η γραφή είναι μοναχική διαδικασία και μέσα από τα σεμινάρια έχεις την ευκαιρία να συναντηθείς με νέες φωνές. Μου αρέσει πολύ να εμψυχώνω όσους κάνουν τα πρώτα τους βήματα. Μαθαίνω κι εγώ από την αρχή.

► INFO

Το βιβλίο «Γεννημένος Λούζερ» από τις Εκδόσεις Εύμαρος, παρουσιάζεται την Τετάρτη 2 Οκτωβρίου στον Ιανό της Αθήνας.